

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

803
30 10 17

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής Ν. Αχαΐας – Ανεξάρτητος

ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΝΑΥΤΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Θέμα: Με «άνωθεν εντολές» οι επαναπροωθήσεις λαθρομεταναστών;

Αιτία για να ανοίξουν «στόματα» λιμενικών για παράνομες επαναπροωθήσεις στο Αιγαίο αποτέλεσε η έγινε έρευνα που ξεκίνησε η υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού το 2014 μετά από καταγγελία για «μαύρα» σκάφη σε μάντρα στο νησί της Κω.

Μέχρι σήμερα η υπόθεση αυτή χαρακτηρίζεται ως «βόμβα» στους κόλπους του Λιμενικού, καθώς ο σχηματισμός δικογραφίας σε βάρος δύο λιμενικών για υπεξαίρεση λαθρεμπορικών σκαφών έφερε στο φως καταγγελίες για χρήση πλωτών που είχαν δηλωθεί ως «βυθισμένα» σε παράνομες επαναπροωθήσεις προς την Τουρκία από Έλληνες λιμενικούς.

Έρευνα τους «Έθνους» αποκαλύπτει στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεση στελεχών του υπουργείου Ναυτιλίας, αλλά και της Δικαιοσύνης, τα οποία δείχνουν τον αθέατο «πόλεμο» στα θαλάσσια ελληνοτουρκικά σύνορα, κυρίως το 2013 και το 2014, ανάμεσα στην ελληνική και τουρκική ακτοφυλακή, η οποία επίσης προχωρούσε σε «μαύρες» επιχειρήσεις «σπρώχνοντας» μετανάστες προς την Ελλάδα.

Στις έγγραφες αναφορές λιμενικού που υπηρετούσε στην Κω και κατηγορείται για υπεξαίρεση σκαφών, γίνεται λόγος για επιχειρήσεις που γίνονταν κατά τη διάρκεια της νύχτας υπό άκρα μυστικότητα, για full face κουκούλες, για σπάσιμο μηχανών δουλεμπορικών σκαφών μεσοπέλαγα, για «εντολές που έρχονταν από πάνω», για στελέχη του Λιμενικού που δεν ήθελαν ανάμειξη με τις κρυφές επιχειρήσεις και αντέδρασαν στις εντολές για επαναπροωθήσεις και για λιμενικούς που υπάκουσαν «για την πατρίδα και για την εκτέλεση του καθήκοντός τους προς την Ελλάδα».

Η υπόθεση είναι «ανοιχτή» καθώς εκκρεμούν τα πορίσματα από την εσωτερική έρευνα του Λιμενικού για τις επαναπροωθήσεις αλλά και η απόφαση της Δικαιοσύνης για την υπεξαίρεση σκαφών (σχηματίστηκε δικογραφία 3.500 σελίδων που περιλαμβάνει και ένα μικρό υπόμνημα για τις επαναπροωθήσεις).

Όλα ξεκίνησαν το 2014 από μία ενδουπηρεσιακή καταγγελία στο Εσωτερικών Υποθέσεων. Στελέχη της αρμόδιας υπηρεσίας προχώρησαν σε ελέγχους σε μάντρες στην Κω, όπου φυλάσσονται τα σκάφη που κατάσχονται όταν εισέρχονται στο νησί παράτυποι μετανάστες. Εκεί διαπίστωσαν ότι τρία σκάφη (δύο 10μετρα και ένα 15μετρο) ήταν «μαύρα» και συγκεκριμένα ότι είχαν δηλωθεί ως βυθισμένα. Πρόκειται για τα σκάφη με τις ονομασίες «Heart of Gold», «Monterey 2014 FS» και «Tahoe 5QI». Το «Heart of Gold» εντοπίστηκε φορτωμένο πρόσφυγες στις 15 Οκτωβρίου 2013 στις βορειοανατολικές ακτές της Κω.

Το «Monterey 2014 FS» εντοπίστηκε στις 10 Νοεμβρίου 2013 στην περιοχή Λάμπη της Κω, όπου αποβιβάστηκαν από αυτό μετανάστες. Το «Tahoe 5QI» βρέθηκε από ιδιώτη στις 13 Νοεμβρίου στην παραλία του Ψαλιδίου. Πριν γίνει αυτό, ωστόσο, σύμφωνα με τα υπό εξέταση στοιχεία, το «Tahoe 5QI» είχε δηλωθεί ως «βυθισμένο» σε συμβάν που καταγράφηκε στις 29 Οκτωβρίου 2013, πιθανότατα για να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς.

Για υπεξαίρεση των σκαφών κατηγορήθηκαν δύο στελέχη του Λιμενικού, ανάμεσά τους ένας αξιωματικός. Οι κατηγορούμενοι βγήκαν σε διαθεσιμότητα για 18 μήνες (ανώτατο χρονικό όριο) και επέστρεψαν τον περασμένο Ιούνιο στην υπηρεσία τους.

Πιο «πρωταγωνιστικός» φέρεται να ήταν ο ρόλος του αξιωματικού. Το ανακριτικό συμβούλιο του Λιμενικού έκρινε σε πρώτο βαθμό ότι ο αξιωματικός πρέπει να αποταχθεί και πλέον το μέλλον του θα κριθεί στο δευτεροβάθμιο ανακριτικό συμβούλιο, του οποίου η απόφαση εκκρεμεί.

Τα πράγματα άρχισαν να περιπλέκονται όταν ο συγκεκριμένος αξιωματικός δικαιολόγησε το γεγονός ότι τα σκάφη δηλώθηκαν ως «βυθισμένα», ισχυριζόμενος ότι είχε πάρει εντολή από προϊστάμενο του να κρατάει όποιο σκάφος θεωρείται αξιόπλοο για να χρησιμοποιείται σε παράνομες επαναπροωθήσεις μεταναστών. Οι ισχυρισμοί του έγιναν αφορμή για να ανοίξει Ένορκη Διοικητική Εξέταση για να διαπιστωθεί η πιστότητά τους. Στις αναφορές του επισημαίνονται τα ανώτερα από εκείνον στελέχη του Λιμενικού από τα οποία έπαιρνε τις εντολές. Ανεξάρτητα από το κατά πόσο υπεξαίρεσε προς ίδιον όφελος ή όχι τα σκάφη (αυτό διερευνάται από τη Δικαιοσύνη), φαίνεται πως οι καταγγελίες του για τις επαναπροωθήσεις είναι εξαιρετικά σοβαρές. Το Εσωτερικών Υποθέσεων έχει καλέσει στα γραφεία του στο υπουργείο Ναυτιλίας στον Πειραιά δεκάδες άνδρες του Λιμενικού να καταθέσουν για τις έρευνες για τα «μαύρα» σκάφη και τις επαναπροωθήσεις.

Από την έρευνα προέκυψαν στοιχεία που συμπληρώνουν το παζλ των αθέατων αυτών ενεργειών. Σύμφωνα με καταθέσεις που βρίσκονται στο μικροσκόπιο της έρευνας, από τις αρχές του 2013 και για περίπου δύο χρόνια λάμβαναν χώρα άτυπες επιχειρήσεις σε Κω, Καλόλυμνο, ενδεχομένως και σε άλλα νησιά, όπως η Σύμη.

Τα στελέχη, που φέρονται να συμμετείχαν στις επιχειρήσεις αυτές, χρησιμοποιούσαν σκάφη που είχαν κατασχεθεί από περιστατικά εισόδου μεταναστών. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που εξετάζονται, οι επαναπροωθήσεις γίνονταν με δύο τρόπους. Είτε κατέστρεφαν –πολλές φορές φορώντας κουκούλες- τις μηχανές των φουσκωτών που βρίσκονταν σε ελληνικά ύδατα με προορισμό τα νησιά και στη συνέχεια τα ρυμουλκούσαν προς τα τουρκικά ύδατα, είτε περισυλλέγονταν μετανάστες που βρίσκονταν στην ξηρά, επιβιβάζονταν σε πλωτά του Λιμενικού και εγκαταλείπονταν στα τουρκικά ύδατα μέσα σε «μαύρα» σκάφη που ρυμουλκούνταν.

Την περίοδο εκείνη δούλέμποροι και μετανάστες είχαν λάβει γνώση για τα όσα συνέβαιναν με αποτέλεσμα οι διακινητές να δίνουν εντολές προς τους μετανάστες να βουτούν στη θάλασσα όταν βλέπουν πλωτά του Λιμενικού για να τους αναγκάσουν με τον τρόπο αυτό να τους διασώσουν και να μην τους γυρίσουν πίσω. Ήταν η εποχή που η τουρκική ακτοφυλακή ήταν σχεδόν ανύπαρκτη στα θαλάσσια σύνορα, προκειμένου να μη μπορεί κανείς να την κατηγορήσει ότι βλέπει τις βάρκες των προσφύγων να περνούν από μπροστά της με κατεύθυνση την Ελλάδα χωρίς να πράττει τίποτα.

Σε σχετικό υπόμνημα που έχουν στα χέρια τους οι Αρχές καταγράφεται περιστατικό στην Καλόλυμνο, όπου ένα βράδυ αποβιβάστηκαν –χωρίς να γίνουν αντιληπτοί από τις τοπικές δυνάμεις- 16 μετανάστες που έφτασαν εκεί από τα τουρκικά παράλια. Αξιωματικός του Λ.Σ. φέρεται, σύμφωνα με τα στοιχεία, να έδωσε εντολή για άτυπη επαναπροώθηση τους.

Το λιμανάκι του νησιού είναι δυσπρόσιτο κατά τις βραδινές ώρες και έτσι φαίνεται ότι επιστρατεύτηκε κυβερνήτης με εμπειρία για να μεταβεί εκεί και να παραλάβει με το πλήρωμά του τους μετανάστες. Αφού τους επιβίβασαν σε πλωτό του Λιμενικού, τους μετέφεραν στα τουρκικά χωρικά ύδατα, τους μετεπιβίβασαν στη λέμβο τους (που κατά τη διάρκεια της διαδρομής ρυμουλκούνταν) και τους άφησαν ακυβέρνητους εκεί, αφού πρώτα έσπασαν τις μηχανές τους. Στην ίδια αναφορά επισημαίνεται ότι προηγουμένως είχε ελεγχθεί ότι το σκάφος των μεταναστών δεν έμπαζε νερά και ότι στη συνέχεια το Λιμενικό ειδοποίησε για την ύπαρξη «ακυβέρνητου σκάφους εντός τουρκικών χωρικών υδάτων», προκειμένου να φτάσει εκεί για διάσωση η τουρκική ακτοφυλακή.

Το παραπάνω περιστατικό, όπως και άλλο που έγινε και πάλι στην Καλόλυμνο λίγο καιρό μετά, δεν καταγράφηκε στο ημερολόγιο του σκάφους και έτσι επίσημα είναι σαν να μην έγινε ποτέ. Το ίδιο ισχύει και για απόπειρα επαναπροώθησης στα μέσα του 2013 στη θαλάσσια περιοχή του Ακρωτηρίου Λούρου, όπου είχαν αποβιβαστεί στην ακτή μετανάστες από πολυεστερική λέμβο. Ο λιμενικός που θα αναλάμβανε την επιχείρηση ειδοποίησε τον προϊστάμενο του ότι δεν μπορούσε να αποκολλήσει το σκάφος των μεταναστών, διότι αυτό είχε προσάραξει στην παραλία και ήταν δύσκολη η προσέγγιση. Τότε αποφασίστηκε να επιστρατευτεί άλλο –μικρότερο- σκάφος του Λιμενικού που θα μπορούσε να προσεγγίσει. Το πλωτό του Λ.Σ., ωστόσο, προσάραξε και αυτό στην ακτή γιατί ο κάβος ρυμούλκησης μπερδεύτηκε με τις εξωλέμβιες μηχανές του με αποτέλεσμα να σταματήσει η λειτουργία τους. Το αποτέλεσμα ήταν να ματαιωθεί η επαναπροώθηση.

Τα στελέχη των αθέατων επιχειρήσεων -πάντα σύμφωνα με τις πληροφορίες που εξετάζονται- δρούσαν μετά τη 1.00 τα ξημερώματα για να μη γίνονται αντιληπτά και στόχευαν βάρκες μεταναστών στις οποίες δεν υπήρχε διακινητής, προκειμένου να αποφύγουν τον κίνδυνο εμπλοκής. Όταν τελείωναν την επιχείρηση και εγκατέλειπαν μεσοπέλαγα τα σκάφη -γεμάτα μετανάστες- τότε περίμεναν μέχρι να βεβαιωθούν ότι τελικά περισυλλέγησαν από την τουρκική ακτοφυλακή. Σε διαφορετική περίπτωση μπορεί να επικοινωνούσαν οι ελληνικές Αρχές με τις τούρκικες για να τους ενημερώσουν για την ακυβέρνητη βάρκα στα τουρκικά ύδατα.

Κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει με σιγουριά το κατά πόσο οι επιχειρήσεις αυτές είχαν γίνει αντιληπτές από την τουρκική ακτοφυλακή. Δεν μπορεί να αποκλειστεί πάντως το ενδεχόμενο η τουρκική πλευρά να έκανε τα στραβά μάτια, καθώς εκείνη την περίοδο πολλοί Έλληνες λιμενικοί έβλεπαν την τουρκική ακτοφυλακή να «ωθεί» και αυτή προς τα ελληνικά νησιά εκατοντάδες σκάφη μεταναστών. Δεν είναι λίγες οι φορές που στελέχη του ελληνικού Λιμενικού έχουν δει βάρκες με δουλεμπόρους και μετανάστες δίπλα από σκάφη του τουρκικού Λιμενικού, εικόνα που παραπέμπει σε άτυπη συνεργασία ανάμεσά τους.

Η τραγωδία με το ναυάγιο στο Φαρμακονήσι, όπου χάθηκαν στις 20 Ιανουαρίου 2014 έντεκα ψυχές (γυναίκες και παιδιά), άλλαξε για ένα διάστημα τα δεδομένα. Όπως αναφέρεται στο σχετικό υπόμνημα, μετά το συμβάν δόθηκαν προφορικές εντολές παύσης των επαναπροωθήσεων, όπως και της διαδικασίας μη δήλωσης σκαφών. Έγινε μάλιστα μία προσπάθεια να εξαφανιστεί το επίμαχο σκάφος «Heart of Gold» που προορίζονταν για «μαύρες» επιχειρήσεις, είτε βουλιάζοντάς το, είτε καταστρέφοντάς το. Τελικά το «Heart of Gold» φυλάχθηκε σε διάφορα σημεία, ενώ τη «σκοτεινή» διαδρομή του εξετάζει πλέον η Δικαιοσύνη.

Στην υπόθεση αυτή, πάντως, υπάρχουν και στελέχη του Λιμενικού που προσπάθησαν να αντισταθούν στις «μαύρες» επιχειρήσεις. Ενδεικτική είναι η στάση που κράτησε αξιωματικός του Λιμενικού, ο οποίος όταν μετατέθηκε στην Κω, δήλωσε ότι δεν θέλει να γνωρίζει τίποτα για τα περιστατικά επαναπροώθησης, ούτε να έχει ανάμειξη με αυτά. Φαίνεται πάντως ότι ασκήθηκαν πιέσεις σε κάποιους αξιωματικούς να εκτελέσουν τις εντολές, οι οποίες «έρχονταν από πιο πάνω».

Κατόπιν τούτων ερωτάσθε:

1. Ποια η τύχη της δικογραφίας σε βάρος δυο λιμενικών για υπεξαίρεση λαθρεμπορικών σκαφών;
2. Όντως δίνονταν «άνωθεν» εντολές για επαναπροωθήσεις λαθρομεταναστών στην Τουρκία;
3. Τα στελέχη του Λιμενικού που τέθηκαν σε 18μηνη διαθεσιμότητα και επέστρεψαν στην υπηρεσία τους και ο αξιωματικό που κινδυνεύει με απόταξη είναι, τελικά, θύματα εκτελώντας «άνωθεν εντολές» ή ενεργούσαν για ίδιο όφελος;

Ο ερωτών Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος -

Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος